

CİNSEL TACİZ SUÇU (m.105)

Prof. Dr. A. Caner Yenidünya

***Bu metin yol gösterici mahiyette olup, sınav sorumluluğunun tamamını kapsamayabilir.

Cinsel taciz suçu TCK.'nun 105 inci maddesinde düzenlenmiştir. Burada;

“(1) Bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden kişi hakkında, mağdurun şikâyeti üzerine, üç aydan iki yıla kadar hapis cezasına veya adli para cezasına, fiilin çocuğa karşı işlenmesi hâlinde altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

(2) Suçun;

- a) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin ya da aile içi ilişkisinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,
- b) Vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından,
- c) Aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,
- d) Posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle,
- e) Teşhir suretiyle, işlenmesi hâlinde yukarıdaki fıkraya göre verilecek ceza yarı oranında artırılır. Bu fiil nedeniyle mağdur; işi bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış ise, verilecek ceza bir yıldan az olamaz”

denilmektedir.

I. Korunan Hukuki Değer

Suç tipi ile bireylerin cinsel 6zg6rl6kleri korunmaktadır. Aynı zamanda kişiler bu eylemle rahatsız edildiklerinden, fiilin yaptırımı bağlanmasıyla bireylerin huzur ve s6kun içerisinde yaşamaları sağlanmaya çalışılmaktadır.

II. Suçun Unsurları

1. Maddi Unsurlar

A. Fiil

Suç tipinde yasaklanan fiil, bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz etmektir. Tacizin lügat anlamı, bir kimsenin canını sıkma, rahatını kaçıırma, ona sıkıntı verme, onu tedirgin etmedir.

Faili bir kimseyi cinsel yönden rahatsız eden davranışa iten sebep cinsel arzuların tatmini olabileceği gibi, aşağılama, iç huzuru bozma gibi farklı bir nedene de dayanabilir. Fiilin bu suç kapsamında değerlendirilebilmesi, cinsel arzuları tatmine yönelmesine bağlıdır.

105 inci maddenin gerekçesinde cinsel taciz; “mağdurun vücut dokunulmazlığının ihlali niteliği taşımayan cinsel davranışlar” şeklinde tanımlanmış ve cinsel taciz halinde mağdurun cinsel yönden, ahlak temizliğine aykırı olarak rahatsız edildiği belirtilmiştir.

Cinsel taciz teşkil eden davranışlar sözle (örneğin, cinsel içerikli söz atma), yazıyla (mektupla cinsel ilişki teklifinde bulunma) veya el kol hareketleriyle (cinsel organı gösterme) gerçekleştirilebilir

Fiille mağdura eza, cefa verilmesi gerekmez. Örneğin failin şehvet duygusuyla mağdura şarkı, türkü vs. söylemesi cinsel tacizdir. Bu sözlerin özel bir anlam taşıması ya da anlamlı olup olmaması önemli değildir.

Bu suç telefonla, mektupla, araya üçüncü bir kişi sokularak da işlenebilir. Dikkat edilmesi gereken husus, suçun söz atmak şeklinde gerçekleşmesi durumunda mağdurun edep ve iffetine yönelmiş olan sözlerin, onun bilgisine ulaşacak mahiyette olmasıdır.

Söz konusu davranışlar cinsel saldırı boyutuna ulaşmamış olmalıdır. Cinsel taciz niteliğindeki fiillerin mağdurun vücuduna temas etmek suretiyle (765 sayılı TCK anlamında fiili sarkıntılık veya ırza tasaddi) gerçekleştirilmesi durumunda ise fail 105 inci maddeye göre değil, cinsel saldırı suçunun düzenlendiği 102 inci madde veya mağdurun yaşına göre 103 üncü maddedeki cinsel istismar suçuna göre cezalandırılacaktır.

B. Fail, Mağdur, Konu

Cinsel taciz suçunda fail, kadın, erkek herkes olabilir.

Suçun mağduru herkes olabilir. Kanunda “bir kimseyi cinsel amaçlı olarak taciz eden” denildiğinden, mağdur açısından herhangi bir sınırlama getirilmemiştir.

Suçun konusu ise, mağdurun cinsel bütünlüğüdür.

C. Daha Ağır Cezayı Gerektiren Nitelikli Unsurlar

- a) Kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin ya da aile içi ilişkisinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle işlenmesi (m.105/2-a): Suçun kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle işlenmesi, cinsel saldırı ve cinsel istismar suçunda olduğu gibi, cinsel taciz suçunda da daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hal olarak kabul edilmiştir.
- b) Cinsel taciz eyleminin aile içi ilişkiden kaynaklanan nüfuzun kötüye kullanılması suretiyle gerçekleştiği durumlarda, fail ile mağdurun aynı aileye mensup kişiler olması şart değildir. Önemli olan husus bu kişilerin aile içinde yaşıyor olmasıdır

c) Suçun vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruyucu aile veya sağlık hizmeti veren ya da koruma, bakım veya gözetim yükümlülüğü bulunan kişiler tarafından işlenmesi (m.105/2-b):

Vasi, MK.'nın 413 vd. maddeleri uyarınca velayet altında bulunmayan küçüklerin ve mahcurların menfaatlerini korumak üzere sulh mahkemesi tarafından tayin edilen kimsedir.

Eğitici, öğretici ve bakıcı kavramları, kişinin eğitimi, öğretimi, bakımı amacıyla görevlendirilmiş kimseleri ifade eder. Bu kimselerin resmi ya da özel bir kuruluş tarafından istihdam edilmeleri şart değildir.

d) Suçun aynı işyerinde çalışmanın sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle işlenmesi (m.105/2-c): Aynı işte çalışan kişiler arasında, cinsel taciz fiillerinin daha kolay ve sıklıkla işlenmesini göz önünde bulunduran kanun koyucu, bu durumu daha ağır cezayı gerektiren bir nitelikli hal olarak kabul etmiştir.

e) Suçun posta veya elektronik haberleşme araçlarının sağladığı kolaylıktan faydalanmak suretiyle işlenmesi (m.105/2-d): Bu araçlar kullanılarak suçun işlenmesindeki kolaylığın yanı sıra, uygulamada da bu suçun özellikle elektronik haberleşme araçlarıyla (örneğin internet yoluyla) sıklıkla işlenmesi nedeniyle, fiilin bu tarz araçlarla işlenmesinin daha ağır bir yaptırımla karşılanması suretiyle caydırıcılığın artırılması hedeflenmiştir.

f) Suçun teşhir suretiyle işlenmesi (m.105/2-d)

Özellikle hayasızca hareketler suçu ile cinsel tacizin bu nitelikli halinin ayırımı yönünden, teşhirin belirli bir kimseyi hedef alması gerekir. Aksi halde hayasızca hareketler suçu gerçekleşir.

g) Cinsel taciz sonucunda mağdurun işi bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış olması (m.105/2-son):

Mağdur, gerçekleşen cinsel taciz eyleminden etkilenerek, bu duruma dayanamayarak, işini bırakmak, okuldan veya ailesinden ayrılmak zorunda kalmış olmalıdır. Bu itibarla belirtilen sonuçlarla cinsel taciz fiili arasında nedensellik bağlantısı bulunmalıdır. Söz konusu durumun varlığı halinde faile verilecek ceza bir yıldan az olamaz.

2. Manevi Unsurlar

Suç kasten işlenebilir. Ayrıca cinsel taciz fiilini gerçekleştiren failin, cinsel arzuları tatmin gayesi ile hareket etmiş olması aranır. Bu itibarla “saik” suçun temel şeklinin gerçekleşmesi bakımından aranan bir unsurdur. Şu halde failin “cinsel amaçlı” olarak hareket etmesi gerekir.

Hâkim failin gerçekleştirdiği davranışların cinsel arzuları tatmin gayesiyle (cinsel amaçlı) yapılıp yapılmadığını somut olayın özelliklerini değerlendirerek tayin etmelidir. Failin aşağılama, korkutma, rahatsız etme gibi başka saiklerle hareket etmesi durumunda eylemin niteliğine göre 106 (tehdit), 125 (hakaret), 123 üncü (huzur ve sükunu bozma) maddelerde düzenlenen suçlar oluşabilir.

IV. Suçun Özel Görünüş Şekilleri

1. Teşebbüs

Sırf hareket suçu olan cinsel taciz fiili, icra hareketleri bittiğinde tamamlanır. Hareketten ayrı bir neticenin varlığı aranmaz. İcra hareketleri kısımlara bölünebildiği oranda bu suça teşebbüs olanaklıdır. Örneğin, cinsel taciz niteliğindeki cümleleri kapsayan mektubun muhataba ulaşmadan ele geçirilmesi gibi.

2. İştirak

Bu suç bakımından iştirakin her şekli örneğin azmettirme ve yardım etme mümkündür. Buna göre cinsel içerikli bir mektubu mağdura ulaştıran kimse yardım eden olarak sorumlu tutulmalıdır.

3. İçtima

Cinsel taciz suçunda içtima bakımından değişik ihtimaller ortaya çıkabilir. Uygulamada en fazla karşılaşılan husus, fiilin değişik zamanlarda tekrarlanmasıdır. Failin bir suç işleme kararıyla değişik zamanlarda aynı kişiye karşı cinsel taciz fiilini işlemesi halinde zincirleme (müteselsil) suç hükümlerinin (m.43) tatbiki gerekir.

Tek bir fiille farklı kişilere cinsel tacizde bulunulması durumunda (örneğin, yolda yürüyen birkaç bayana birden sözle tacizde bulunulması) yine aynı neviden fikri içtimaa ilişkin 43 üncü maddenin 2 nci fıkrası uygulanır.

Cinsel taciz fiilinin farklı kişilere karşı birden fazla işlenmesi durumunda (örneğin cinsel içerikli mektupların farklı kişilere gönderilmesi) fail zincirleme suç değil, gerçek içtima hükümlerine göre cezalandırılacaktır.

94 üncü maddenin 3 üncü fıkrasında; “Fiilin cinsel yönden taciz şeklinde gerçekleşmesi halinde, on yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur” denilmektedir. Böylece işkencenin cinsel yönden taciz şeklinde gerçekleşmesi, işkence suçu bakımından bir nitelikli hal olarak öngörülmüştür.

Bu bakımdan fail ayrıca cinsel tacizden sorumlu tutulmaz (m.42). Ancak işkence cinsel davranışlarla mağdurun cinsel dokunulmazlığının ihlali ya da vücuda organ ya da sair cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmişse, fail ayrıca cinsel saldırı suçundan da cezalandırılır.

V. Soruşturma Usulü ve Yaptırım

Cinsel taciz suçunun temel şeklinin soruşturulması ve kovuşturulması, mağdurun şikâyetine tabidir. şikâyet süresi, zamanaşımı süresini geçmemek koşuluyla, şikâyete hakkı olan kişinin fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği tarihten itibaren altı aydır (m.73). Fiilin çocuğa karşı işlenmesi her ne kadar 1 inci fıkrada aynı cümle içinde düzenlenmişse de, nitelikli unsur olduğundan, ayrıca şikayete tabi olduğu belirtilmediğinden, soruşturma ve kovuşturması resen yapılır.

Suçtan zarar görenin yaptığı şikâyet, CMK.'nın 158'inci maddesinde öngörülen makamlara yapılmalıdır. Maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen nitelikli unsurların varlığı halinde ise, soruşturma ve kovuşturma şikâyete tabi değildir. Bu husus maddenin gerekçesinde; *“cinsel taciz suçunun nitelikli unsurlarının gerçekteştiği durumlarda, soruşturma ve kovuşturmanın yapılması mağdurun şikayetine bağlı değildir”* denilmek suretiyle vurgulanmıştır.

Bu suç açısından CMK.'nun 253 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda uzlaşma yoluna gidilemez” hükmü uyarınca uzlaşma mümkün değildir.

Cinsel taciz suçunun temel şeklinin müeyyidesi 105'inci maddenin 1 inci fıkrasında, *“üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası olarak” öngörölmüştür.* Fiilin çocuğa karşı işlenmesi hâlinde ise, altı aydan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Göröldüğü gibi, suçun temel şekli yönünden hapis veya adli para cezası şeklinde seçimlik yaptırım düzenlenmiştir.